

แนวปฏิบัติที่ดี

การพัฒนานักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์

และ

“การเขียนข้อเสนองานวิจัย” และ “การเขียนบทความ”

ผลจากการจัดการความรู้ (KM) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปีการศึกษา 2556

กระบวนการจัดการความรู้
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ได้ดำเนินการจัดการความรู้ โดยมีกระบวนการจัดการความรู้ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปี ในระดับคณะ
- 2) ประชุมเพื่อจัดทำแผนการจัดการความรู้ และกำหนดประเด็นการจัดการความรู้ และเป้าหมายของการจัดการความรู้ ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของคณะ ครอบคลุมพันธกิจ ด้านการผลิต และด้านการวิจัย
- 3) จัดทำแผนการจัดการความรู้เสนอคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- 4) จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

การผลิตบัณฑิต ประเด็น การพัฒนานักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพ นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ จำนวน 2 ครั้ง

การวิจัย ประเด็น “การเขียนข้อเสนองานวิจัย” และ “การเขียน บทความ” จำนวน 2 ครั้ง

- 5) จัดทำแผ่นพับเผยแพร่ในตลาดนัดความรู้ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- 6) จัดทำเอกสารเล่มเล็ก “การจัดการความรู้ ประจำปีการศึกษา 2556”
- 7) เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์คณะมนุษยศาสตร์ และส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ

องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ด้านผลิตบัณฑิต
ประเด็นการพัฒนานักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษา
ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผลการจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เทคนิคหรือวิธีการที่พัฒนานักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็น
บัณฑิตที่พึงประสงค์ให้ประสบผลสำเร็จดังนี้

- 1) เพิ่มความรู้พื้นฐานให้กับนักศึกษา
- 2) จัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงหรือฝึกให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะใน
สถานการณ์จริง จึงจะส่งผลให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ดี
- 3) เสริมสร้างบุคลิกภาพ มารยาทสังคม ซึ่งอาจารย์จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี
ต่อนักศึกษา
- 4) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถคิดได้ด้วยตนเอง
และกระตุ้นให้นักศึกษาได้พัฒนาตัวเองอยู่เสมอ

เทคนิคหรือวิธีการ

1) เพิ่มความรู้พื้นฐานให้กับนักศึกษา

>> **ความรู้** เสริมสร้างความรู้และทักษะเฉพาะด้านให้กับนักศึกษา โดยการ
ประเมินความรู้ของตัวนักศึกษา เพื่อปรับพื้นฐานความรู้ความสามารถให้กับนักศึกษา
โดยการจัดอบรมเสริมทักษะเฉพาะหรือทักษะที่ขาด

ยกตัวอย่างที่ 1

สาขาวิชานิติศาสตร์อบรมพัฒนานักศึกษาการเขียนข้อสอบ โดยมีกระบวนการ
ดังนี้

- 1) ฝึกอบรมให้**ความรู้ของการเขียนข้อสอบให้ตรงตามคำถามและตรงประเด็น
ก่อน** โดยหลักการตอบข้อสอบทางนิติศาสตร์จะประกอบไปด้วย 3 ช่วง

2) พบปัญหาของทักษะการเขียนตอบของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถตอบคำถามตรงตามประเด็นของข้อสอบได้ เนื่องจากยังไม่เข้าใจในประเด็นปัญหาของข้อสอบ

3) สาขาจัดฝึกอบบรมซ้ำให้กับนักศึกษา โดยเน้นในประเด็นคำถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจของปัญหาที่ถามในข้อสอบ

4) ประเมินผลอีกจากตัวนักศึกษา โดยการให้เขียนคำตอบตามประเด็นคำถาม พบว่า นักศึกษากลุ่มนี้ทราบว่าขั้นตอนในการตอบปัญหาตามข้อสอบจะตอบด้วยวิธีใด

>> **คุณธรรมจริยธรรม** เสริมสร้างและให้ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษาหลากหลายวิธี โดยการวางแผนการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เช่น

1.การสอนโดยตรงในรายวิชา

2.การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม โดยบูรณาการไว้ในการเรียนการสอน

3.การสนับสนุนส่งเสริมงานด้านกิจการนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

4.ผู้สอนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

5.การให้รางวัลและการยกย่อง ชมเชย นักศึกษาที่ทำความดี กระทำตนเป็น

ประโยชน์แก่สังคม

สิ่งที่นักศึกษาควรได้รับ

- จริยธรรม**
- จรรยาบรรณวิชาชีพ
  - คุณธรรม
  - ศิลธรรม
  - กฏระเบียบในสังคม
  - วินัย

>> **ทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ** การสร้างภาวะผู้นำและผู้ตามสามารถวางแผนหน้าที่รับผิดชอบและติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานในหน้าที่ของตนเอง มีจิตบริการ หรือจิตอาสาเสียสละให้แก่ส่วนรวม และรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น บนพื้นฐานของเหตุผลและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2) จัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงหรือฝึกให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะในสถานการณ์จริง จึงจะส่งผลให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ดี

เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่งแปลตามตัวคือเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์นั่นเอง เป็นกระบวนการหนึ่งที่น่าไปสู่พัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องคือ ตัวของอาจารย์และสิ่งแวดล้อม ตัวของอาจารย์จะเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาได้กระตือรือร้นในการหาคำตอบ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อีกปัจจัยหนึ่งก็คือ บรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของการที่นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติด้วยเช่นการ การลงมือปฏิบัตินักศึกษาจะเกิดประสบการณ์ตรงแล้วใช้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น ความรู้ที่จะได้รับจะแน่นกว่าการท่องจำและเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ จากการทำกิจกรรมอีกด้วย

3) เสริมสร้างบุคลิกภาพ มารยาทสังคม ซึ่งอาจารย์จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา

บุคลิกภาพเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของการสร้างให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพราะเป็นส่วนที่สร้างความน่าเชื่อถือและประทับใจให้กับผู้อื่น ดังนั้น การพัฒนาบุคลิกภาพถือเป็นพฤติกรรมของบุคคลคือไม่เพียงแต่การแสดงออกให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงตัวตนและเอกลักษณ์ของแต่ละคนอีกด้วย การที่จะสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้กับนักศึกษานั้น สิ่งสำคัญคือ อาจารย์ ที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาทั้ง กิริยา มารยาท การแต่งตัว รวมถึงพฤติกรรมที่ดีด้วยเช่นกัน

4) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถคิดได้ด้วยตนเองและกระตุ้นให้นักศึกษาได้พัฒนาตัวเองอยู่เสมอ

การพัฒนาทักษะการคิดและความสามารถทางการคิดของผู้เรียน โดยบูรณาการเข้าไปในการจัดการเรียนรู้สาระต่าง ๆ นับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับบริบทของ

การจัดการศึกษาในระบบที่ครูผู้สอนมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้สาระต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นทางการอยู่แล้วหากครูผู้สอนบูรณาการสอดแทรกการพัฒนาหรือฝึกทักษะการคิดควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ ก็จะเกิดประโยชน์สองต่อคือนอกจากผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกฝนพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้นแล้วทักษะเหล่านั้นยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสาระที่เรียนเพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วยดังนั้นครูผู้สอนจึงควรศึกษาเรียนรู้วิธีการในการบูรณาการการสอนและฝึกทักษะการคิดต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

**แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาที่มุ่ง
ส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์:**

กลุ่มที่ 1 แนวปฏิบัติที่ดี(Best Practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา
ที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์:**ของ**
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ปัญหา : การแสดงความคิดเห็น ความกล้าแสดงออก การพูดในที่สังคมที่เป็น
ทางการ

Best Practice : กำหนดโจทย์ให้นักศึกษาลงพื้นที่หน่วยงานภาครัฐ เพื่อหาข้อมูลการ
บริหารท้องถิ่น โดยให้เข้าพบระดับผู้บริหาร

ผลที่ได้รับ :

- 1) นักศึกษาจะมีการวางแผนและเตรียมคำถามที่เป็นทางการ ซึ่งจำเป็น
จะต้องใช้ในการสัมภาษณ์ หรือ พูดคุย และขอข้อมูลจากผู้บริหารใน
หน่วยงานที่เข้าพบ
- 2) นักศึกษานำผลกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยจะมีข้อเสนอแนะ
เพื่อปรับปรุง ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร ก่อนที่นักศึกษาจะออกไปฝึก
ประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ หรือ ออกไปรับใช้สังคม เมื่อจบปี
การศึกษาได้เป็นอย่างดี

กลุ่มที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา
นักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์:
ของสาขาวิชาภาษาไทย

ปัญหา : การคิดวิเคราะห์ การนำเสนอ และการแสดงออก

Best Practice : โครงการเครือข่ายทางวิชาการ ครั้งที่ 2 ของสาขาวิชาภาษาไทย

ผลที่ได้รับ :

- 1) นักศึกษาได้นำเสนอผลงานวิจัยที่เป็นผลงานของนักศึกษาเองในเวที
- 2) นักศึกษามีการวางแผน ในการนำเสนอผลงาน การวิเคราะห์ สันเคราะห์จากงานวิจัยของตนเองได้อย่างชัดเจน โดยสามารถ กลั่นกรองออกมาเป็นบทความเพื่อนำเสนอได้เป็นอย่างดี
- 3) นักศึกษาได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และมีได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กลุ่มที่ 3 แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์: **ของสาขาวิชานิติศาสตร์**

ปัญหา : การตอบข้อสอบและตอบคำถาม ไม่ตรงประเด็น

Best Practice : การสอบปากเปล่า

วิธีการดำเนินการ :

1) คำถามปลายเปิด

- 1.1 อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ตั้งโจทย์
- 1.2 อาจารย์ผู้สอนจะถามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโจทย์ เพื่อให้ให้นักศึกษา ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามให้ตรงประเด็น

2) คำถามปลายปิด

- 2.1 ให้นักศึกษาเลือกหัวข้อและตอบตามหัวข้อที่นักศึกษาเลือก
- 2.2 นักศึกษาค้นคว้าและหาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือก
- 2.3 อาจารย์ผู้สอนจะถามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโจทย์ เพื่อให้ให้นักศึกษา ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามให้ตรงประเด็น

ผลที่ได้รับ : นักศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสอบ โดยการค้นคว้า ข้อมูลและฝึกนำเสนอ และนักศึกษาสามารถจับประเด็นคำถามได้ดีมากขึ้น

ข้อเสีย : รายวิชาที่มีจำนวนนักศึกษามาก อาจารย์ผู้สอนจะต้องมีเวลามากเพียงพอ และสละเวลาให้กับนักศึกษา เพราะการสอบปากเปล่านั้น จะต้องให้นักศึกษาได้พูดและตอบตามคำถามที่อาจารย์ผู้สอนถาม

กลุ่มที่ 4 แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์:
ของสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

ปัญหา : ผลจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ในประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อย

Best Practice : ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้กิจกรรมด้วยตนเอง

วิธีการดำเนินการ : สาขาวิชาจัดประชุมพิจารณาผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ในประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อย เพื่อหารือร่วมกันในการพัฒนาและปรับปรุง นักศึกษาให้เป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

ยกตัวอย่าง เช่น มีความพึงพอใจในประเด็น ความภูมิใจในท้องถิ่น น้อย สาขาจึงได้ดำเนินการดังนี้

- 1) พิจารณาโครงการร่วมกับนักศึกษา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และกำหนดโครงการที่ลงปฏิบัติ สรุป คือ โครงการหนึ่งชุมชน หนึ่งรายวิชา

2) กระบวนการฝึก

2.1 ฐานคิด

มอบหมายงานให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

2.2 การสร้างความสัมพันธ์

การลงพื้นที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น และชุมชนของตนเอง

2.3 กระบวนการกลุ่ม/การนำเสนอ

จัดเสวนาในห้องเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง

ผลที่ได้รับ :

- 1) ได้ทักษะการนำเสนอในรูปแบบแลกเปลี่ยน
- 2) ศึกษาค้นคว้าได้ความสัมพันธ์แบบแนวราบ โดยมีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นและมีความรู้เรื่องท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดการสำนึกรักท้องถิ่น
- 3) นักศึกษามีความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นมากขึ้น

กลุ่มที่ 5 แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์:
ของสาขาวิชาภาษาจีน

ปัญหา : 1) ความเป็อหน่ยของนักศึกษาที่จะต้องเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรม ที่สาขา คณะ หรือมหาวิทยาลัยจัดให้
2) นักศึกษาขาดภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี

Best Practice : ให้นักศึกษาได้จัดโครงการและกิจกรรมด้วยตนเอง

วิธีการดำเนินการ : ให้นักศึกษากำหนดกิจกรรมโครงการที่จะดำเนินการร่วมกัน โดยให้พิจารณาโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการจัดจริงๆ โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะเท่านั้น และมีการดำเนินการตามกระบวนการ

ตัวอย่างคือ โครงการบำเพ็ญประโยชน์วัดพระธาตุลำปางหลวง ดังต่อไปนี้
การเตรียมความพร้อม

- 1) เลือกคณะกรรมการดำเนินโครงการและมอบหมายหน้าที่
- 2) จัดประชุมล่วงหน้าก่อนที่จะจัดโครงการอย่างน้อย 1-2 เดือน เพื่อวางแผน ติดตาม และรายงานผล ของแต่ละฝ่าย

วันที่ดำเนินการกิจกรรม

- 1) ดำเนินการกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ โดยมีการฟังธรรมะ ศึกษาพิพิธพันธ์
- 2) ศึกษาสถานการณ์จริง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรม

สรุปผลโครงการ

จัดประชุมสรุปผลโครงการ เพื่อพิจารณาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ

ผลที่ได้รับ :

- 1) นักศึกษาได้เห็นสถานการณ์จริง โดยมีนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นยุวชน
คุณเทศ ที่ทำหน้าที่แนะนำสถานที่เป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษ ทำให้นักศึกษาเกิดความคิดที่จัดกิจกรรมและโครงการม
คุณเทศ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำสถานที่ต่าง ๆ
- 2) นักศึกษาสามารถวางแผนและแก้ไขปัญหาสถานการณ์เฉพาะหน้าได้
- 3) นักศึกษากล้าพูด และกล้าแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนร่วมกัน เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในครั้งต่อไป

4) นักศึกษามีความรับผิดชอบ เพราะเป็นผู้บริหารโครงการเอง จึงให้ทำให้นักศึกษาทราบการกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นทีม และสามารถนำไปใช้ในการวางแผน เพื่อการเรียน และการทำงานในอนาคตได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ด้านการวิจัย
ประเด็น “การเขียนข้อเสนองานวิจัย” และ “การเขียนบทความ”
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

1) กระตุ้นความพร้อมและการบริหารงานของคณะฯ

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการทำงานวิจัย โดยเฉพาะห้องสมุดของคณะที่จะต้องสิ่งต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำวิจัย ได้แก่

- ผลงานของอาจารย์ที่ประสบผลสำเร็จในการทำผลงานทางวิชาการ
- งานวิจัยอื่น ๆ เพื่อใช้อ้างอิงข้อมูลและสนับสนุนการวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ
- วารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คู่มือหรือการเสริมสร้างองค์ความรู้

- คู่มือการทำวิจัย คู่มือการเขียนบทความ

บทบาทของคณะ

- การบริหารงานของคณะ เช่น การจัดการที่เอื้อต่อการทำวิจัยเช่นแบบฟอร์มการเขียนข้อเสนองานวิจัย ตัวอย่างต่าง ๆ แหล่งตีพิมพ์ วารสาร
- จัดกิจกรรมเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันโดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่ประสบการณ์เล่าประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ให้กับอาจารย์รุ่นใหม่หรืออาจารย์ที่ต้องการทำผลงานวิชาการ
- ผลักดันวารสารของคณะให้อยู่ในฐานของ TCI
- กลไกการดำเนินงานด้านการวิจัยต่าง ๆ อาทิ แผนการดำเนินงานกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์ หรือขอบเขตการทำวิจัยให้ครอบคลุมศาสตร์ของแต่ละสาขาวิชา เปิดเวทีวิจัยเพิ่มให้หลากหลาย เช่นวิจัยเชิงวารสาร

2) การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ

- ดูเป้าหมายของแหล่งทุนเพื่อสามารถเขียนงานได้อย่างสอดคล้องและตรงกับความต้องการของแหล่งทุน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแหล่งทุน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละปี ดังนั้น ต้องรู้ถึงการเปลี่ยนแหล่งของประเด็นยุทธศาสตร์
- ประเมินความรู้ความสามารถหรือศักยภาพของตนเองว่าจะสามารถทำได้ตามยุทธศาสตร์ของแหล่งทุน
- มีจรรยาบรรณในการเขียนงานที่ไม่ทำลายผู้อื่น หรือทำให้เกิดผลกระทบต่อท้องถิ่น
- คำนึงถึงผลกระทบงานวิจัยที่เกิดขึ้นว่ามีผลลัพธ์อะไรหรือให้คุณูปการต่อสังคมอย่างไร
- ต้องรู้บริบทของพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเริ่มต้นในการเขียน ไม่ใช่เขียนแบบนั่งเทียนเขียน
- การตั้งคำถามจะต้องมีคำถามที่ดีเพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ วิธีการง่าย ๆ คือ การสำรวจพรมแดนความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา เพื่อให้เห็นช่องทางองค์ความรู้นั้น ๆ และทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่หลากหลายในการเขียนงานควบคู่
- เขียนแบบร่างก่อน เพื่อให้รู้ว่าขาดข้อมูลตรงไหน
- สร้างบรรยากาศในการเขียน เพื่อให้การเขียน

3) การเขียนบทความให้ประสบผลสำเร็จ

- ตกผลึกในความรู้ของงานวิจัย หรือเรื่องที่นักวิจัยจะนำเสนอ
- ยกระดับความรู้ที่ได้มาไปใช้ในเชิงทฤษฎี ที่น่าสนใจ
- ดูกรอบโครงของวารสารที่สอดคล้องกับหัวข้อบทความของเราหรือไม่
- ต้องมีเครือข่ายเพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับกรอบโครงของวารสารล่วงหน้า
- ต้องรู้ว่าภูมิหลังของแหล่งตีพิมพ์งานวิจัย หรือบทความวิชาการ เช่น ภูมิหลังของวารสารนั้น

4) แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) “การเขียนข้อเสนองานวิจัย” และ “การเขียนบทความ”

กลุ่มที่ 1

Best Practice : การเขียนโครงร่างงานวิจัย

ตัวบุคคล: เจ้าของผลงานวิจัย

- 1) เขียนตรงตามศาสตร์ และตามแหล่งทุน ตามศักยภาพ หรือตามความเชี่ยวชาญของผู้เขียน
- 2) ผลงานของการวิจัย ถ้ามีประโยชน์ จะต้องนำไปเผยแพร่และให้หน่วยงานอื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

หน่วยงาน: คณะ /มหาวิทยาลัย/หรือสถาบันที่ ผู้ทำวิจัยสังกัด

- 1) จัดทีมของแต่ละสาขาวิชา เพื่อช่วยเหลือในข่าวสารของงานวิจัย แหล่งทุน /เผยแพร่/จะช่วยให้งานวิจัยสามารถตีพิมพ์เผยแพร่ได้
- 2) จัดเวทีที่เป็นการนำเสนอผลงานของคณะ เช่น วารสาร จัดเสวนา

Best Practice : การเขียนบทความ

ตัวบุคคล: เจ้าของผลงานวิจัย

1) เลือกตามความสนใจของผู้เขียน : การเลือกเขียนเช่นนี้ ผู้เขียนจะสามารถเสนอข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากมีความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมานาน และจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลใหม่ ๆ อยู่เสมอ และทดสอบแนวคิดใหม่ทั้งทางกว้างและทางลึก และไม่ควรเลือกที่มีข้อมูลและแนวคิดในลักษณะเดียว

2) เลือกตามความสนใจของผู้เขียน : อาจารย์ใหม่ที่เริ่มเขียน จะขาดความชำนาญเฉพาะเรื่อง แต่จะเป็นคนที่มีความคิดเห็นใหม่ ๆ ที่อาจแตกต่างจากผู้ที่เคยอยู่ในสาขาวิชานั้นมานาน ดังนั้น ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3) เลือกตามความต้องการของหน่วยงาน หรือ เป้าหมาย อาจารย์ที่เขียนจะต้องศึกษาให้เนื้อหาในการเขียนอย่างระมัดระวัง เพราะอาจจะไม่ชำนาญ และพยายามหาข้อมูลตลอดจนเสนอแนวคิดให้กว้างขวาง

- 3) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัย
- 4) การส่งบทความให้ยี่ดวารสารเป็นหลัก ให้ตรงตามแนวที่วารสารนั้นกำหนด

หน่วยงาน: คณะ /มหาวิทยาลัย/หรือสถาบันที่ ผู้ทำวิจัยสังกัด

สร้างแรงจูงใจและแรงกระตุ้น ให้กับอาจารย์ หรือนักวิจัย เช่น ค่าตอบแทน บรรยากาศ ศูนย์การค้นคว้า ศูนย์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการทำวิจัย

กลุ่มที่ 2

Best Practice : การเขียนโครงงานวิจัย

ตัวบุคคล: เจ้าของผลงานวิจัย

- 1) การขอทุน : ยึดตามรูปแบบของวารสาร
- 2) เงื่อนไข : ศึกษาเงื่อนไขการดำเนินการขอทุนให้ชัดเจน
- 3) การตรวจ ผู้ทรงคุณวุฒิต้องตรงตามศาสตร์
- 4) ชื่อเรื่อง ควรมีความหมายสั้น กะทัดรัดและชัดเจน เพื่อระบุถึงเรื่องที่จะทำการศึกษาวิจัย ว่าทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด หรือต้องการผลอะไร

5) การเลือกหัวเรื่องของการวิจัย

5.1 ความสนใจของผู้วิจัย

ควรเลือกเรื่องที่ตนเองสนใจมากที่สุด และควรเป็นเรื่องที่ไม่ยากจนเกินไป

5.2 ความสำคัญของเรื่องที่จะทำวิจัย

ควรเลือกเรื่องที่มีความสำคัญ และนำไปใช้ปฏิบัติหรือสร้างแนวความคิดใหม่ๆ ได้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับงานศาสตร์ของตนเอง

5.3 เป็นเรื่องที่สามารถทำวิจัยได้

เรื่อง que เลือกต้องอยู่ในวิสัยที่จะทำวิจัยได้ โดยไม่มีผลกระทบอันเนื่องมาจากปัญหาต่างๆ เช่นด้านจริยธรรม ด้านงบประมาณ ด้านตัวแปรและการเก็บข้อมูล ด้านระยะเวลาและการบริหาร ด้านการเมือง หรือเกินความสามารถของผู้วิจัย

5.4 ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยที่ทำมาแล้ว

ซึ่งอาจมีความซ้ำซ้อนในประเด็นต่างๆ ที่ต้องพิจารณาเพื่อหลีกเลี่ยงได้แก่ ชื่อเรื่องและปัญหาของการวิจัย (พบมากที่สุด) สถานที่ที่ทำการวิจัย ระยะเวลาที่ทำการวิจัย วิธีการ หรือ ระเบียบวิธีของการวิจัย

6) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ต้องระบุว่าปัญหาการวิจัยคืออะไร มีความเป็นมาหรือภูมิหลังอย่างไร มีความสำคัญ รวมทั้งความจำเป็น คุณค่า และประโยชน์ ที่จะได้จากผลการวิจัยในเรื่องนี้ โดยผู้วิจัยควรเริ่มจากการเขียนปูพื้นโดยมองปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาอย่างกว้างๆ ก่อนว่าสภาพทั่วไปของปัญหาเป็นอย่างไร และภายในสภาพที่กล่าวถึง มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง ประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยหยิบยกมาศึกษาคืออะไร ระบุว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ มาแล้วหรือยัง ที่ใดบ้าง และการศึกษาที่เสนอนี้จะช่วยเพิ่มคุณค่า ต่องานด้านนี้ ได้อย่างไร

7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เป็นการกำหนดว่าต้องการศึกษาในประเด็นใดบ้าง ในเรื่องที่จะทำวิจัย ต้องชัดเจน และเฉพาะเจาะจง ไม่คลุมเครือ โดยบ่งชี้ถึง สิ่งที่จะทำ ทั้งขอบเขต และคำตอบที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การตั้งวัตถุประสงค์ ต้องให้สมเหตุสมผล กับทรัพยากรที่เสนอขอ และเวลาที่จะใช้

8) คำถามของการวิจัย

เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยต้องกำหนดและให้นิยามปัญหานั้น อย่างชัดเจน เพราะปัญหาที่ชัดเจน จะช่วยให้ผู้วิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งสมมติฐาน ให้นิยาม

ตัวแปรที่สำคัญ ๆ ตลอดจน การวัดตัวแปรเหล่านั้นได้ คำถามของการวิจัยต้องเหมาะสมหรือสัมพันธ์ กับเรื่องที่จะศึกษา โดยควรมีคำถาม ที่สำคัญที่สุด

หน่วยงาน: คณะ /มหาวิทยาลัย/หรือสถาบันที่ ผู้ทำวิจัยสังกัด

1) สร้างพื้นที่ทดลองในคณะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการผลิตผลงานวิจัย

1) จัดทำ Work Shop โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ หรือ อาจารย์ผู้มีประสบการณ์ มาให้ความรู้และแนะนำแก่อาจารย์และ นักวิจัย เพื่อศึกษาการนำเสนอในเวทีระดับชาติ นานาชาติ ส่งผลให้เกิด การกระตุ้นและกระตือรือร้นแก่อาจารย์

9) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

10) จัดเวทีการนำเสนอกระบวนการจัดการองค์ความรู้ ที่มีวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ มาให้คำแนะนำในการดำเนิน

Best Practice : การเขียนบทความ

ตัวบุคคล: เจ้าของผลงาน

พิจารณาลักษณะของบทความ

1. ต้องเป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนมากกำลังสนใจอยู่ในขณะนั้น อาจเป็นปัญหาที่คน กำลังอยากรู้ว่าจะดำเนินต่อไปอย่างไร หรือมีผลอย่างไร หรือเป็นเรื่องที่เข้ายุคเข้า สมัย

2. ต้องมีแก่นสาร มีสาระ อ่านแล้วได้ความรู้ หรือความคิดเพิ่มเติม

3. ต้องมีข้อทรรศนะ ข้อคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้เขียนแทรกด้วย

4. มีวิธีเขียนชวนให้อ่าน อ่านแล้วทำทลายความคิด และสนุกเพลิดเพลิน จาก ความคิดในเชิงถกเถียงโต้แย้งนั้น

5. เนื้อหาสาระและสำนวนภาษาเหมาะสมสำหรับผู้อ่าน โดยจะต้อง พิจารณาวารสารที่จะนำเสนอตีพิมพ์เผยแพร่

วิธีหาเนื้อหา

ก่อนที่เขียนบทความ ผู้เขียนจะต้องสืบเสาะหาความรู้และเรื่องราวอันเป็นสาระมาเพื่อเป็นเนื้อหาแห่งการเขียน เพราะมิใช่เป็นการเขียนประเภทที่แต่ง หรือสมมติขึ้นเองได้ เราอาจหาเนื้อหาได้จากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ การซักถามสอบถามผู้รู้
2. จากการสืบเสาะว่าที่ใดมีอะไรบ้าง ไปดูสถานที่ ไปพบบุคคล ไปดูเหตุการณ์การกระทำ
3. จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งเป็นข่าวสดใหม่ มีทุก ๆ ชนิด ตั้งแต่ โจรกรรม ฆาตกรรม ฉ้อโกง การเมือง ตั้งแต่เรื่องใหญ่จนถึงเรื่องสามัญ นักเขียนบทความจะหยิบยกเรื่องจากข่าวสดมาเขียนได้เสมอ
4. จากหนังสือต่างๆ
5. จากบุคคลต่างๆ เริ่มจากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวเรา
6. จากการเดินทางท่องเที่ยว
7. จากปฏิทินในรอบปีซึ่งมีถึง 12 เดือนนั้น มีเทศกาลมากมายหลายอย่าง
8. จากวงการและสถานบันต่างๆ

วิธีเขียนเนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนที่ยาวที่สุด รวมความคิดและข้อมูลทั้งหมด ย่อหน้าแต่ละย่อหน้าในเนื้อเรื่องจะต้องสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนไม่วกวนไปมา ก่อนที่จะเขียนบทความผู้เขียนจึงต้องหาข้อมูล หาความรู้ที่จะนำมาเขียนเสียก่อน การหาข้อมูลนั้นอาจได้จากการสัมภาษณ์ การสอบถามผู้รู้ การเดินทางท่องเที่ยว การอ่านหนังสือพิมพ์หรือหนังสือต่างๆ ในการเขียนเนื้อเรื่องควรคำนึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

- 1) ใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องตามความหมาย ใช้ตัวสะกดถูกต้องตามพจนานุกรม

2) ใช้สำนวนโวหารให้เหมาะกับเรื่อง เช่น ใช้ถ้อยคำที่เป็นทางการ ใช้ศัพท์เฉพาะในการเขียนบทความทางวิชาการ ใช้ถ้อยคำที่ดิ่งเป็นภาษาปาก คำแสลง ในการเขียนบทความทั่วไป

3) มีข้อมูล เหตุผล สถิติและการอ้างอิงประกอบเรื่อง เพื่อให้เข้าใจง่ายและน่าเชื่อถือ

วิธีเขียนสรุป

การเขียนบทความในส่วนสรุปหรือคำลงท้าย เป็นส่วนที่ผู้เขียนต้องการบอกให้ผู้อื่นทราบว่า ข้อมูลทั้งหมดที่เสนอมานั้นได้จบลงแล้ว ผู้เขียนควรมีกลวิธี ที่จะทำให้ผู้อ่าน พอใจ ประทับใจ ส่วนสรุปนี้เป็นส่วนที่ฝากความคิดและปัญหาไว้กับผู้อ่าน หลังจากที่ย่านแล้ว การเขียนสรุปหรือคำลงท้ายมีหลายแบบดังนี้

- 1) สรุปด้วยคำถามที่ชวนให้ผู้อื่นคิดหาคำตอบ
- 2) สรุปด้วยการแสดงความประสงค์ของผู้เขียน
- 3) สรุปด้วยใจความสำคัญ
- 4) สรุปด้วยการใช้คำกล่าว คำคม บทกวี
- 5) สรุปด้วยการเล่นคำ

